

Eesti keele elektrooniliste ülesannete kogu eristuskiiri: sõnavaraõpetus (III kooliaste)

1. E-kogu kirjeldus

Eesti keele sõnavara õpetamise tarvis koostatud e-kogu sisaldab 29 e-ülesannet, mis hõlmavad järgmisi alateemasid: võõrsõnad, liitsõnad, tuletised, sünonüümid, homonüümid, antonüümid, paronüümid, harva esinevad sõnad, keelendite stiilivärving, fraseologismid ja kujundlik keelekasutus. E-kogu juurde kuulub neli diagnostilist testi sünonüümide, homonüümide, antonüümide ja paronüümide tundmise ning sõnade tuletamise kohta. E-kogu ülesannete ja diagnostiliste testide loend on esitatud 5. peatükis.

Sõnavaraõpetuse e-kogu võimaldab jõuda järgmiste õpitulemusteni:

- õpilane tunneb keelendite stiiliväärtust ja tähendusvarjundeid;
- oskab valida ja asendada sõnavara vastavalt tähendusele ja kontekstile;
- oskab kasutada veebisõnaraamatuid sõna tähenduse ja õigekirja kontrollimiseks.

E-kogu ülesandeid aitavad õpilasel oma teadmisi ja oskusi kinnistada ja vajaduse korral ka täiendada. Ülesanded on koostatud kolmes raskusastmes: kerge, keskmine ja raske. E-ülesanded annavad nii õpilasele kui ka õpetajale ülevaate selle kohta, kuidas õpilasel uute teadmiste ja oskuste omandamine edeneb, ning aitavad seeläbi õpetajal õppeprotsessi suunata.

2. E-kogu struktuur

E-kogu sisaldab III kooliastme sõnavaraõpetuse ülesandeid, mis aitavad õpilasel oma teadmisi ja oskusi kinnistada ja vajaduse korral ka täiendada. Ülesanded on koostatud kolmes raskusastmes: kerge, keskmine ja raske. E-ülesanded annavad nii õpilasele kui ka õpetajale ülevaate selle kohta, kuidas õpilasel uute teadmiste ja oskuste omandamine edeneb, ning aitavad seeläbi õpetajal õppeprotsessi suunata. *Diagnostilised* ehk *d-testid* aitavad õpetajal enne õppeprotsessi algust välja selgitada õpilase eelteadmised teatud

teema kohta või pärast õppeprotsessi lõppu kontrollida, kas õpilane on taotletud õpitulemused omandanud.

Tüüp	Hulk	Eesmärk	Kasutamine
<i>Diagnostiline test</i>	4	- selgitada välja õpilase eelteadmised - kontrollida omandatud teadmisi - aidata kavandada edasist õppimist	Õppeprotsessi alguses enne teema käsitlemist või õppeprotsessi lõpus pärast teema käsitlemist
<i>E-ülesanne</i>	29	- aidata õpilasel uusi teadmisi ja oskusi kinnistada ja vajaduse korral ka täiendada - anda õpilasele tagasisidet õppeprotsessi edenemise kohta - aidata õpetajal õppeprotsessi suunata	Õppeprotsessi kestel

3. E-ülesande ülesehitus

E-ülesanne koosneb

- 1) ülesande metaandmetest;
- 2) ülesande tööjuhiseist (sisuline ja tehniline töökäsk);
- 3) ülesande sisust (vajaduse korral on esitatud ka reeglid ja lingitud viited veebiallikatele, mis aitavad ülesannet lahendada);
- 4) ülesande tagasisidest: õpilase tulemus protsentides, õpilase õiged ja valed vastused, ülesande õige lahendus, sõnaline tagasiside õpilasele (mida ja kui palju oskas või ei osanud ning mida peaks edasi tegema), sõnaline tagasiside õpetajale (mida ja kui palju õpilane oskas või ei osanud, soovitusel ehk suunamine e-kogu teiste samateemaliste ülesannete juurde) ning ülesande kommentaarist (selgitused, reeglid, viited lisamaterjalile).

E-ülesannete hindamine toimub automaatselt. Õpilasele ja õpetajale kuvatakse tagasiside kohe, kui õpilane on e-ülesande lahendamise lõpetanud. Hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui õpilane on saavutanud

- 100–90% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised väga head;
- 89–75% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised head;
- 74–50% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised rahuldavad;

- alla 50% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised puudulikud.

Ülesande soorituse eest saadavad maksimumpunktid on märgitud ülesande töökäsu juures.

EISis (Eksamite Infosüsteemis) saab e-ülesandeid õpilasele suunata õpetaja. EIS salvestab õpilase viimase lahenduse (st õpilase varasemad sama ülesande lahendused kustuvad).

4. Diagnostilise testi ülesehitus

III kooliastme sõnavaraõpetuse e-kogu juurde kuuluvad diagnostilised testid sisaldavad ülesandeid, mis võimaldavad välja selgitada õpilase teadmised sünonüümide, homonüümide, antonüümide ja paronüümide tundmise ning sõnade tuletamise kohta. Teste võib kasutada nii õppeprotsessi alguses (et teha kindlaks, millised on õpilase eelteadmised) kui ka õppeprotsessi lõpus (et kontrollida, kas õpilane on taotletud õpitulemused omandanud).

Testid on lineaarsed. Õpilane saab ühelt ülesandelt teisele liikuda ainult siis, kui ta on ülesande lahendanud ja oma vastuse kinnitanud. Eelmisele ülesandele tagasi liikuda ei saa. Ülesannete tagasiside kuvatakse õpilasele siis, kui ta on kõik testi ülesanded lahendanud ja testi lõpetanud. Õpilane saab iga ülesande kohta nii sõnalise tagasiside (kujundav hindamine) kui ka vigade tagasiside (tema õiged-valed vastused ning ülesande õige lahendus). Õpetajale kuvatakse iga õpitulemuse kohta sõnaline tagasiside koos õpilaste arvuga, kes sellise tulemuse said. Õpetajal on võimalik näha ka õpilasi nimeliselt ning vaadata nende antud vastuseid ja ülesannete õigeid lahendusi. Õpetaja tagasisides antakse muu hulgas soovitusi, milliseid e-kogu ülesandeid võiks õpilane paremate õpitulemuste saavutamiseks veel lahendada. Ühe testi lahendamisele, tagasiside lugemisele ja vigade analüüsile kuluv aeg on ligikaudu 40 minutit.

5. Sõnavaraõpetuse e-kogu harjutusülesanded ja diagnostilised testid

5.1. E-kogu harjutusülesanded

Ülesande ID	Ülesanne
Võõrsõnad	
17326	Võõrtegasõnade õigekiri ja tähendus
17346	Võõrsõnad ja nende omakeelsed sünonüümid
17352	Võõrsõnad (omadussõnad)
Liitsõnad	
17331	Uudisliitsõnad
17333	Tuletise ja liitsõna määramine ning õigekiri
17342	Ristsõna: ühend- ja väljendverbid ning nende sünonüümid
Tuletised	
17327	Sõnade tuletamine ja õigekiri
17333	Tuletise ja liitsõna määramine ning õigekiri
17343	Tuletiste tähendused
17344	Tuletised õiges kontekstis
17348	Liitega sõnad nimisõnade ja omadussõnade hulgas
Sünonüümid, homonüümid, antonüümid, paronüümid	
17328	Paronüümid: „Koolielu“
17335	Antonüümide ristsõna
17336	Homonüümide leidmine tähenduste järgi
17338	Õige paronüümi leidmine
17349	Antonüümid (omadussõnad)
17350	Sünonüümid: „Andrus Kivirähk“
17351	Antonüümid vanasõnades
Harva esinevad sõnad ja neologismid	
17329	Harva esinevate sõnade ristsõna
17334	Arhaismide tähendused
17345	Harva esinevad sõnad
17354	Ristsõna neologismidest
Keelendite stiilivärving ja ÕSi kasutamine	
17330	Argikeelsete sõnade äratundmine ja asendamine
17347	ÕSi kasutamine
Fraseologismid ja kujundlik keelekasutus	
17332	Värvisõnad piltlikes väljendites
17337	Kujundlik keelekasutus
17339	Puuduvad sõnad fraseologismides
17340	Õige fraseologismi valimine
17341	Piltlikud väljendid
17353	Looma- ja linnunimedega fraseologismid

5.1. E-kogu diagnostilised testid

<i>D-testi ID</i>	<i>D-testi nimetus</i>
Sünonüümid, homonüümid, antonüümid ja paronüümid	
5645	Sünonüümid, homonüümid, antonüümid ja paronüümid (A-variant)
5646	Sünonüümid, homonüümid, antonüümid ja paronüümid (B-variant)
Tuletamine	
5648	Tuletamine (A-variant)
5650	Tuletamine (B-variant)